

PROBĀCIJA - sociālais darbs

Valsts probācijas dienesta
Ludzas TSV vadītāja
Skaidrīte Jemeljanova

Daugavpilī
2010.gada 28.jūnijā

Teritoriālās struktūrvienības

Probācijas funkcijas

- 1) sniegt izvērtēšanas ziņojumu
- 2) nodrošināt probācijas programmu izstrādi un licencētu programmu īstenošanu
- 3) organizēt kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi
- 4) organizēt audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi

Probācijas funkcijas

- 5) pārbaudes laikā uzraudzīt personas, pret kurām izbeigts kriminālprocess, tās nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības, uzraudzīt personas, kuras nosacīti notiesātas vai nosacīti pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm
- 6) organizēt un vadīt izlīgumu ar starpnieku kriminālprocesā

Probācijas funkcijas

Saskaņā ar 2009. gada 1.jūlija grozījumiem likumā „Par valsts budžetu 2009. gadam” likvidēta viena no VPD funkcijām - sniegt postpenitenciāro palīdzību no brīvības atņemšanas iestādēm atbrīvotajām personām – palīdzību, kuru dienests sniedz cilvēkam, kurš noslēdzis brīvprātīgu rakstveida vienošanos ar dienestu.

Pozitīva pieredze

- Izveidota laba sadarbība ar brīvības atņemšanas iestādēm (savlaicīga informācija par atbrīvojām personām, to problēmām u.t.t)
- Izveidots un attīstīts sociālo rehabilitācijas pakalpojumu tīkls personām, kas atbrīvojušās no ieslodzījuma vietām
- Apzināti resursi kvalitatīvai problēmu risināšanai

Uzraudzība

Ja tiesa piespriedusi sodu nosacīti vai nosacīti pirms termiņa atbrīvojusi no brīvības atņemšanas soda vai aresta izciešanas, šāda tiesas nolēmuma izpildi kontrolē un notiesātos uzrauga Valsts probācijas dienests.

Uzraudzība

KONTROLE – kontrole par tiesas uzlikto pienākumu izpildi un kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā noteikto pienākumu izpildi

ATBALSTS/MOTIVĀCIJA – konsultēšana un motivēšana risināt problēmas, kas veicina vai ir cēloņi likumpārkāpumu izdarīšanai

Pozitīva pieredze

- ✓ Notiesāts pēc KL 175.p.3.d. (smags noziegums)
- ✓ Pamatsods – b/a 3 gadi, pārbaudes laiks – 2 gadi
- ✓ Iepriekš 2 reizes sodīts, t.sk. par slepkavību
- ✓ Tiesas uzliktie pienākumi: nemainīt dzīvesvietu bez VPD piekrišanas, piedalīties probācijas programmās, diennakts laikā no pl.22.00 līdz 5.00 atrasties savā dzīvesvietā
- ✓ 47 gadi, precējies, 7 bērni, no tiem 2 VPD uzraudzībā, nestrādā, piešķirta 2.grupas invaliditāte (tuberkuloze), problēmjomas: alkohola lietošana, raksturīga agresivitāte alkohola reibumā, problēmas ar nodarbinātību un finanšu līdzekļiem
- ✓ Pārbaudes laikā reģistrējās VNA, tika iesaistīts algotajos pagaidu darbus, izgāja probācijas programmu “Vielu lietošanas menedžments”, rehabilitācijas kursu SRC “Akrona-12” (2008.g.oktobris) u.t.t.
- ✓ Arī pēc pārbaudes laika nav konstatēti jauni likumpārkāpumi, nav konstatēti arī alkohola lietošanas gadījumi
- ✓ Ļoti laba starpinstitucionālā sadarbība, t.sk. pašvaldība sedza 10% ārstēšanās izdevumus SRC

Priekšlikumi

1. Veidot sadarbību ar brīvības atņemšanas iestādēm
2. Izpētīt VPD izstrādāto normatīvo bāzi postpenitenciārās palīdzības sniegšanā un pielāgot to pašvaldību sociālo dienestu darbam ar personām pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietām

Priekšlikumi

2. Izstrādāt instrukciju/kārtību, kādā tiek sniegta palīdzība sociāli rehabilitējamai personai – personām pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, personām, kurām izveidojusies atkarība no alkohola, narkotiskajām vai psihotropajām vielām, nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem vai personām, kuru iekļaušanās sabiedrības dzīvē ir apgrūtināta citu iemeslu dēļ.

Priekšlikumi

3. Izstrādāt metodiskos ieteikumus individuālās sociālās rehabilitācijas plānu izstrādei sociāli rehabilitējamai personai.
4. Vēlams katra novada pašvaldības pārvaldē sociālais darbinieks darbam ar sociāli rehabilitējamām personām
5. Veikt sociālo darbinieku kā treneru apmācību citu darbinieku apmācībai
6. Organizēt supervīzijas zināšanu nostiprināšanai, kvalifikācijas celšanai un vienotas prakses veidošanai

Priekšlikumi

6. Veidot starpprofesionāļu sadarbības komandas darbā ar probācijas klientu un sociāli rehabilitējamo personu vai sociālā riska ģimeni, kas saņem sociālos pakalpojumus vai sociālo palīdzību
7. Veidot Ģimenes atbalsta centrus, kuros būtu izstrādātas un pieejamas speciālas programmas ģimenēm ar bērniem, kuru nepilngadīgie bērni nonākuši policijas redzeslokā un atrodas nepilngadīgo lietu inspekcijas uzraudzībā vai VPD uzraudzībā

Priekšlikumi

8. Attīstīt un veidot pieejamu sociālo pakalpojumu tīklu visā Latgales reģionā, pašvaldībām slēdzot savstarpējus sadarbības līgumus par pakalpojumu pieejamību vai veidojot savu pakalpojumu tīklu
9. Izstrādāt kopēju Latgales reģionam pieejamo resursu bāzi ar dažādu problēmu risināšanas iespējām

Izlīgums ar starpnieku

Izlīgums starp cietušo un likumpārkāpēju ar starpnieka palīdzību ir brīvprātīgs sarunu process, kurā piedalās cietušais un persona, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, un kuru vada neitrāla persona - starpnieks.

Obligātais nosacījums

- Likumpārkāpējam jāatzīst, ka ir izdarījis šo noziedzīgo nodarījumu

Atjaunojošā taisnīguma (*Restorative Justice*) princips

Izlīgums – taisnīguma atjaunošana

Atjaunojošais taisnīgums

REZULTĀTS

- Likumpārkāpēja atbildības uzņemšanās par savu izdarīto/rīcību
- Konflikta radīto seku mazināšana
- Nodarītā kaitējuma atlīdzināšana
- Pušu samierināšanās

Nepilngadīgo kriminālatbildības īpatnības

- No 01.07.2009. par kriminālpārkāpumu un mazāk smagiem noziegumiem b/a sods nepilngadīgajiem nav piemērojams
- No 26.05.2010. grozījumi likumā “Par ARPL piemērošanu bērniem”
- Likumā parādās jauns tiesību institūts kā izlīgums
- Lietderīgi organizēt izlīgumu arī tajos gadījumos, kad kriminālprocess netiek ierosināts vai tiek izbeigts
- Tiesa/administratīvā komisija var pieņemt lēmumu par lietas izbeigšanu uz izlīguma pamata, atbrīvojot bērnu no ARPL piemērošanas

Pozitīvā pieredze

Paplašinātā izlīguma/ konferencing sēde

Mērķis – motivēt iegūt izglītību un specialitāti (skolas apmeklēšana)

Piedalās – VPD, NLI, Sociālais dienests, skola (klases audzinātājs, direktora vietniece), vecāki, notiesātais, notiesātā draudzene

Sēdes gaita:

- iepazīšanās
 - 1) nosauc vārdu, uzvārdu un saistību ar notiesāto
 - 2) mērķi, kāpēc ieradās uz šo sanāksmi
- Sēdes gaita
 - 1) katrs izsaka savu viedokli
 - 2) priekšlikumi problēmas risināšanai

Nobeigums – vienošanās par nosacījumiem

Priekšlikumi

1. Apmācīt sociālos/bāriņtiesas darbiniekus kā trenerus citu darbinieku apmācībai izlīgumu organizēšanā un vadīšanā
2. Organizēt supervīzijas zināšanu nostiprināšanai, kvalifikācijas celšanai un vienotas prakses veidošanai

Paldies par uzmanību!